

UZASADNIENIE

Powód W. U. zażądał zasądzenia na jego rzecz od pozwanego A. U. tytułem alimentów kwotę po 700 zł miesięcznie oraz o zwolnienie z opłat sądowych.

Uzasadniając swoje stanowisko, podał, że od 2012 r. jest bezdomny, nie ma miejsca zameldowania, jest bezrobotny bez prawa do zasiłku. Nie może znaleźć pracy. Z synem nie utrzymuje żadnego kontaktu. Z informacji jakie posiada wynika, że A. U. mieszka w Holandii. Podał, że utrzymywał syna do ukończenia przez niego 22 roku życia, kupił mu komputer, opłacił prawo jazdy, dołożył 2500 zł do zakupu samochodu. Wskazał, że nie ma teraz nawet środków na wykupienie lekarstw i dlatego od 2012 r. nie chodzi do lekarzy.

A. U. w odpowiedzi na pozew podał, że nie rozumie dlaczego miałby płacić na ojca alimenty skoro jest on zdolny do pracy. W ocenie pozwanego powód unika zatrudnienia ponieważ ma liczne zobowiązania finansowe, postępowanie egzekucyjne oraz zadłużenie alimentacyjne wobec brata pozwanego D. U.. Zdaniem pozwanego powód nie przedstawia swojej faktycznej sytuacji majątkowej i bytowej, ponieważ opiekuje się swoją matką H. U. i mieszka w jej domu w K.. Otrzymuje zasiłek w wysokości 520 zł z MOPS w Ś.. Pozwany wskazał, że ojciec jest uzależniony od alkoholu. Odkąd pamięta powód pił i wszczywał awantury w domu rodzinnym. Pozwany podał ponadto, że w 2008 r. miał wypadek, w wyniku którego doznał wieloodłamowego złamania kości udowej lewej i biodra, wtedy ojciec nie wspierał syna, wyzywał go i straszył. Cały czas pozwanym i niepełnosprawnym bratem zajmowała się matka. W 2006 r. powód został skazany za znęcanie się nad rodziną. Mimo to mieszkał z nimi dalej i dopiero w 2009 r. po złożeniu pozwu o eksmisję zmuszony został wyprowadzić się z domu. W tamtym czasie matka pozwanego sama ponosiła koszty utrzymania mieszkania i synów, powód nie przekazywał na ten cel żadnych kwot. Zarobione pieniądze przepijał a w domu wszczywał awantury, które często kończyły się interwencją policji. Pozwany pracował w Holandii, ponieważ w Polsce nie mógł znaleźć pracy, na podstawie umowy agencyjnej, odnawialnej co tydzień. Pozwany ciągle ma problemy ze zdrowiem po wypadku w 2008 r. Odczuwa ból nogi i biodra, często wypada mu bark co wpływa na jego sprawność ruchową, dlatego zmuszony był wrócić do kraju. Obecnie jest bezrobotny. Mieszka z matką. Pozwany wskazał, że sam znajduje się w trudnej sytuacji życiowej, zdrowotnej i finansowej i nie stać go na płacenie ojcu alimentów.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany A. U., ur. (...) jest synem W. U. i R. U..

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2004 r. Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie sygn. akt XVIII RC 2279/04 orzekł separację ich małżeństwa.

(dowód: kserokopia wyroku SO w Katowicach z 6.12.2004 r. k. 69)

Rodzina zmagala się z chorobą alkoholową powoda. Miała założoną Niebieską Kartę. Powód wszczywał awantury, nie łożył na utrzymanie rodziny, stosował przemoc fizyczną. Nie miał stałego zatrudnienia. Wyrokiem z dnia 27 grudnia 2006 r. Sąd Rejonowy w Mysłowicach w sprawie sygn. akt II K 209/06 skazał W. U. za znęcanie się nad rodziną w okresie od listopada 2002 r. do 22 grudnia 2005 r. na karę jednego roku pozbawienia wolności. W 2009 r. na skutek pozwu złożonego przez R. U. Sąd Rejonowy w Mysłowicach orzekł eksmisję powoda bez prawa do lokalu socjalnego. W. U. odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w S. w okresie od 20.10.2011 r. do 20.10.2012 r.

W. U. z zawodu jest technikiem technologiemi o specjalności piekarnictwo. Ma prawo jazdy kat. A, B i T. Obecnie utrzymuje się z zasiłku opiekuńczego w kwocie 520 zł. Od 2013 roku mieszka ze swoją matką H. U., w miejscowości K.. Matka powoda pobiera świadczenie emerytalne w wysokości 1300 zł oraz otrzymuje zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł. Powód dokłada do czynszu kwotę 200 zł. Nie pracuje. Jest zarejestrowany w Urzędzie Pracy w O. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Ostatnie zatrudnienie miał w 2011 r. Powód ma liczne zadłużenia w wysokości ok.

20.000 zł, także wynikające z nierealizowania obowiązku alimentacyjnego wobec D. U.. Powód od siedmiu lat nie utrzymuje kontaktu z pozwanym.

(dowód: decyzja MOPS z dnia 19.01.2015 r. k. 67, stan sprawy KMP 119/10 k.68, kserokopia wyroku SR w Mysłowicach z 27.12.2006 r. k.70, kserokopia postanowienia SR w Mysłowicach z 8.02.2010 r. k.71, kserokopia postanowienia SO w Katowicach z 12.07.2010 r. k.72, zaświadczenie k. 79, przesłuchanie powoda k. 100-101)

A. U. mieszka z matką R. U. i bratem D. U. w M.. Brat pozwanego jest osobą niepełnosprawną – ma orzeczone upośledzenie umysłowe umiarkowanego stopnia ze sprzężonymi zaburzeniami rozwoju. Od kwietnia 2015 r. pozwany przebywał w celach zarobkowych w Holandii. Pracował w ramach umowy agencyjnej zawieranej na okres tygodniowy. Z uwagi na problemy zdrowotne, wrócił do kraju. W 2008 r. A. U. miał wypadek, w wyniku którego doznał złamania trzonu kości udowej lewej i biodra. Przeszedł długie leczenie, po którym nie wrócił do pełnej sprawności. W 2010 r. uległ kolejnemu wypadkowi i znowu doznał urazu stawu biodrowego lewego. Nadal odczuwa ból biodra i kości udowej oraz ma problemy z barkiem – cierpi na nawykowe zwichnięcie stawu ramiennego łopatkowego prawego. W wyniku długiego zwolnienia lekarskiego miał zaległości w szkole i zmuszony był przerwać naukę. W późniejszym czasie pozwany ukończył liceum ogólnokształcące. Obecnie A. U. nie pracuje. Jest osobą bezrobotną. Wymaga leczenia operacyjnego barku, którego koszt wynosi ok. 18.000 zł. Pozwany chce sam uzbierać potrzebną kwotę, ponieważ terminy operacji refundowane w ramach NFZ są bardzo odległe. A. U. spłaca kredyt zaciągnięty w P., który zaciągnął żeby móc wyjechać do Holandii.

(dowód: karta wypisowa pacjenta k. 74-77, orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nr 421-19/01-02 k. 79, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 80)

Opisany stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy. Przedstawione dokumenty nie budzą wątpliwości Sądu, nie zostały także zakwestionowane przez żadną ze stron. Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się również na zeznaniach W. U. złożonych na rozprawie w dniu 23 lutego 2017 r.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 128 kro obowiązek alimentacyjny obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Za krewnych w linii prostej ustawa uważa zstępnych i wstępnych. Art. 133 § 2 kro wskazuje zaś, iż poza dziećmi nie będącymi w stanie utrzymać się samodzielnie uprawnionymi do świadczeń alimentacyjnych są tylko ci, którzy znajdują się w niedostatku. W orzecznictwie przyjmuje się, że świadczenia alimentacyjne nie przysługują osobie zdolnej do pracy, jeśli z własnej winy nie wykorzystuje ona swoich zdolności, albo bez uzasadnionej przyczyny rezygnującej z dochodów.

Zakres obowiązku alimentacyjnego zależy z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Możliwości zarobkowe zobowiązanego nie mogą być zaś zawsze utożsamiane jedynie z faktycznie osiąganymi zarobkami. W przypadkach uzasadnionych obejmują one także wysokość zarobków, które zobowiązany jest w stanie uzyskać, lecz nie osiąga ich z przyczyn niezasługujących na usprawiedliwienie.

Dostrzegalna jest zatem bezwzględna konieczność ustalenia w toku postępowania zarówno zakresu potrzeb osoby uprawnionej do alimentacji jak i zdolności majątkowej zobowiązanego. Zważyć przy tym należy, iż w myśl art. 6 kc ciężar dowodu polegający w tym przypadku na wykazaniu tychże okoliczności spoczywa na powodzie, bowiem z tych faktów to on wywodzi skutki prawne.

Powód dość ogólnie zaprezentował swoją sytuację bytową i finansową, nie przedstawiając na tę okoliczność w zasadzie żadnych dowodów. W toku niniejszego postępowania stał na stanowisku, że przez długie lata to on utrzymywał syna

i kupował mu różne rzeczy, np. komputer czy pokrył koszty kursu prawa jazdy, a teraz jest w potrzebie i potrzebuje środków na swoje utrzymanie. Sam nie ma gdzie mieszkać, nie ma środków do życia, mimo że cały czas ciężko pracował i utrzymywał rodzinę. Z punktu widzenia pozwanego sytuacja rodzinna wyglądała odmiennie. Powód cierpi na chorobę alkoholową, która wpłynęła negatywnie na życie rodzinne. Stosował przemoc fizyczną i psychiczną wobec żony, pozwanego a nawet niepełnosprawnego syna, za co został prawomocnie skazany przez Sąd Rejonowy w Mysłowicach. W. U. odbywał karę pozbawienia wolności. Nie pomagał żonie w utrzymaniu i wychowywaniu synów. Nie przekazywał jej środków pieniężnych, gdyż większość wynagrodzenia przeznaczal na alkohol. Rodzina powoda niejednokrotnie doznawała od niego krzywdy i cierpienia. Żyła w strachu i obawie przed nieprzewidywalnym zachowaniem ojca.

W ocenie Sądu, w oparciu o opisane okoliczności nie ma podstaw do zobowiązania pozwanego do łożenia na utrzymanie ojca. Stosownie do art. 144¹ kro zobowiązany może uchylić się od wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Orzeczenie alimentów od pozwanego na rzecz ojca byłoby w realiach niniejszej sprawy sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. Powód przez lata nie interesował się synem i do chwili obecnej nie utrzymuje z nim kontaktu, a w okresie dzieciństwa i dorastania destrukcyjnie wpływał na życie całej rodziny. Ustalenia poczynione w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy wskazują także, że pozwany sam znajduje się w trudnej sytuacji bytowej, zdrowotnej i finansowej, zaś W. U. nie wykazał faktycznie, że pozostaje w niedostatku. Otrzymuje zasiłek opiekuńczy, mieszka z matką, z którą prowadzi wspólne gospodarstwo domowe, zatem jego sytuacja nie jest aż tak zła jak to przedstawiał w pozwie.

Powód nie ma stałego zatrudnienia od 2011 r. Z zawodu jest piekarzem, ale mimo to nie może należeć zatrudnienia. Dopiero niedawno zarejestrował się jako osoba bezrobotna. Nie ma orzeczenia o niepełnosprawności ani o niezdolności do pracy. Nie pobiera renty. Utrzymuje się z zasiłku opiekuńczego przyznanego mu za sprawowanie opieki nad matką. Od przeszło trzech lat powód mieszka z H. U., więc okoliczność przez niego wskazana, że jest osobą bezdomną jest nieprawdziwa. Powód ma gdzie mieszkać. Na rozprawie w dniu 23 lutego 2017 r. przyznał, że ponosi koszty swojego utrzymania i dokłada się do czynszu. Nie jest zatem w niedostatku. Podstawowym kryterium orzeczenia o świadczeniu alimentacyjnym na podstawie art. 133 § 2 kro jest pozostawanie w niedostatku. Zdaniem Sądu w stosunku do powoda nie zachodzą przesłanki do orzeczenia wobec niego alimentów od pozwanego. Popadnięcie w niedostatek uzasadnia orzeczenie alimentów wyłącznie wówczas, gdy nie stało się to umyślnie, np. gdy niedostatek nie jest efektem hulaszczego trybu życia osoby żądającej alimentów albo świadomego rezygnowania z podjęcia pracy. Powód ma gdzie mieszkać, jest ustanowiony opiekunem swojej matki, a brak pracy podyktowany jest faktem, że nie podejmuje wystarczających starań by ją znaleźć. Wskazać należy, że na rynku lokalnym jest zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników w zawodzie powoda. Są także inne oferty pracy, które powód mógłby wykonywać, ma przecież prawo jazdy trzech kategorii. Stan zdrowia również w żaden sposób nie wyklucza go z życia zawodowego. Wobec czego uznać należy, że tylko brak motywacji i chęci pracy powstrzymują powoda przed zmianą swojej sytuacji bytowo-materialnej, a sytuacja w jakiej się znajduje jest wynikiem tylko i wyłącznie jego działania.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd oddalił powództwo W. U. o zasądzenie alimentów od syna A. U., kierując się przede wszystkim jego sprzecznością z zasadami współżycia społecznego, ale także brakiem niedostatku po stronie powoda i trudną sytuacją materialną pozwanego.

Na podstawie art. 13 kpc oraz art. 179 § 1 kro Sąd w punkcie II wyroku przyznał kuratorowi D. S. wynagrodzenie w kwocie 60 zł płatne ze Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Olsztynie) za zastępowanie pozwanego w procesie.

Na podstawie art. 102 kpc odstąpiono od obciążenia powoda kosztami sądowymi.